

Bilag 21

Resumé fra konferencen om den grå zone

Onsdag den 17. april 1996 kl. 9-12 afholdt Udvalget vedrørende analyse af demokrati og magt i Danmark sammen med Projekt »Offentlig Sektor – Vilkår og Fremtid« en konference i Folketingets Landstingssal om emnet »Den grå zone«. Først var der fire indlæg og herefter diskussion. De fire indlæg blev holdt af adjunkt Carsten Greve, Aalborg Universitet; Palle Simonsen, administrerende direktør i ATP og formand for Post Danmarks bestyrelse; direktør Ole P. Kristensen, Falck, og formand for Statens Udliciteringsråd; og Terkel Andersen, formand for Socialministeriets udvalg om frivilligt socialt arbejde. Den afsluttende kommentar blev givet af professor Torben Beck Jørgensen, Institut for Statskundskab, Københavns Universitet, og formand for styregruppen for Projekt »Offentlig Sektor – Vilkår og Fremtid«. Ordfører var H.P. Clausen, MF og formand for Udvalget vedrørende analyse af demokrati og magt i Danmark.

Den grå zones karakteristika

Carsten Greve indledte med at ridse den grå zones karakteristika op. Den grå zone udgøres af organisationer, der befinder sig mellem offentlig og privat virksomhed i forskellige former, som statlige aktieselskaber, udlicitering til private firmaer og inddragelse af frivillige organisationer i offentlig opgavevaretagelse. Den grå zone er ikke noget nyt fænomen i Danmark. Alligevel står vi i et vadested, hvor vi må opgive vante forestillinger om, hvad der offentligt og privat. For at gøre den grå zone farverig, dvs. udnytte de potentielle muligheder i samarbejde mellem den offentlige og den private sektor, er der brug for flere initiativer.

Der skal være forpligtende politiske markeringer om den grå zones berettigelse. De negative forventninger mellem den offentlige og den private sektor må væk og dialogen holdes i gang. Offentligt-privat samarbejde skal institutionaliseres bedre. En ny juridisk opdeling af forskellige organisationer i den grå zone skal udarbejdes. Politisk skal der tages stilling til omfanget af opgaver, der kan lægges ud til den

grå zone. *Carsten Greve* tændte flere advarselslamper i forhold til den nuværende udvikling: Politikerne kan have flere motiver for at lægge opgaver væk fra det offentlige. Flexibilitet kan medføre et »ansvarstomrum«, der kan føre til ansvarsforflygtigelse. Den demokratiske kontrol skal omstilles og indrettes på en ny og ukendt måde. Der er risiko for tab af samfundsmæssig styring og en »hovedløs høne«-stat, hvor den grå zone bliver legeplads for veletablerede interesser.

Udviklingen i de statslige selskaber

Palle Simonsen talte især om udviklingen i de statslige selskaber. Han præciserede, at formålet med selskabsdannelser er at styrke det forretningsmæssige aspekt i ledelsen og give mulighed for at fungere på markedsvilkår. Den ny teknologi er med til at bryde de gamle monopoler som f.eks. Tele Danmark og Post Danmark. *Palle Simonsen* udpegede to væsentlige roller for politikerne over for statslige selskaber: 1) at sikre, at koncessionsbetingelserne bliver overholdt, og 2) at varetage en ejerrolle på samme måde som private investorer. Statslige repræsentanter spiller den samme rolle som andre bestyrelsesmedlemmer og skal varetage selskabets interesser. Politikerne skal være varsomme med at blande sig i detailspørgsmål, når de har udnævnt en bestyrelse. Bestyrelsens sammensætning med repræsentanter for både den offentlige og den private sektor giver mulighed for en sund og positiv dialog. Han kritiserede et lovforslag om at give Rigsrevisionen adgang til statslige aktieselskaber, hvor staten kun ejer en del af aktierne, fordi det vil stille private og statslige aktionærer ulige. Det er bestyrelsens ansvar, at virksomheden kører driftsmæssigt fornuftigt og effektivt. *Palle Simonsen* kom til sidst ind på spørgsmålet, om et statsligt selskab skal kunne gå konkurs, og mente klart ja.

Kriterier for opgavefordeling mellem offentlig og privat